

19. lekcija

Tema:

- U zoološkom vrtu

Cilj:

- Pravilna upotreba padeža
- Pravilno postaviti pitanje

Gramatika:

- Instrumental

U zoološkom vrtu

29. avgust

Danas sam išla sa mamom i sestrom u zoološki vrt. Mama ne radi vikendom i ima vremena da šeta sa nama. Mi stanujemo blizu vrta, pa nismo morale da idemo autom ili autobusom. Ja mnogo volim životinje.

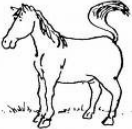

U zoo vrt idemo često, ali danas smo prvi put gledale kako čuvari hrane životinje. Bilo je smešno, jer je moja mlađa sestra pitala kako životinje mogu da jedu kada nemaju ruke. Ona ima samo 4 godine i mama je stalno uči kako treba da jede kašikom i viljuškom, a ne prstima.

U zoo - vrtu je bilo puno ljudi sa decom. Mame sa bebama ili bake i deke sa unucima. Najduže smo ostale kod kaveza sa majmunima. Oni su uvek jako zanimljivi i smešni.

Osim životinja, ima još nešto što mnogo volim u zoološkom vrtu. Obožavam tamo da jedem kokice sa puterom ili viršle sa senfom. Mali kiosk sa zelenim krovom prodaje najbolje viršle u gradu.

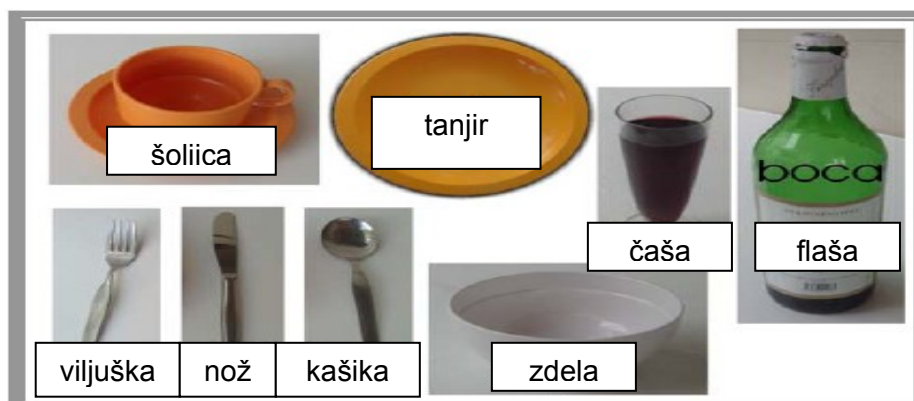
(Marijin dnevnik)

DOMAĆE ŽIVOTINJE

			
konj (ždrebe)	svinja (prase)	krava (tele)	koza (jare)
			
magarac	ovca (jagnje)	kokoška (pile)	ćuran

DIVLJE ŽIVOTINJE

			
zec	medved	lisica	vuk
			
slon	majmun	žirafa	lav

sa predlogom (društvo, način, mesto, uzrok)	+INSTRUMENTAL	m. / n.	f.
bez predloga (sredstvo, prostor, vreme, dalji objekt)		+ om + em	+ om
		auto – autom nož - nožem	olovka - olovkom

Primeri sa predlogom:

(društvo)
(način)
(mesto)
(uzrok)
(sredstvo)
(prostor)
(vreme)
(objekt)

Šetam sa bratom.
Pričao je sa smeškom.
Auto je parkiran pred kućom.
Zamislilo se nad njenim postupcima.
Vozim se autobusom.
Šetam sunčanom stranom ulice.
Nikad ne radim nedeljom.
On se bavi politikom..

Primeri bez predloga:

Ivica:	Mama, hoćemo li u zoo-vrtu videti i rodu?
Mama:	Naravno.
Ivica:	A šta misliš, da li će da me prepozna?

Vicevi o slonovima

- Kako slon silazi sa drveta?
Sedne na list i čeka jesen.
- Kako se slon penje na drvo?
Teško.
- Kako se slon skriva na drvetu trešnje?
Ofarba se u crveno i sakrije se iza lista.
- Kako staviti četiri slona u auto?
Dva napred, dva pozadi.
- Kako staviti žirafu u auto?
Otvoriš vrata, izvadiš slonove i staviš žirafu.
- Zašto slon nosi crvene čarape?
Da ga ne vide kad krade jagode.
- Zašto slon nosi zelene čarape?
Zato što mu crvene nisu čiste.
- Sede dva slona pored bazena, i jedan kaže drugom:
"Hajde popij to pa da idemo!"

POSLOVICE

- Bolje vrabac u ruci nego golub na grani.
- Jedna lasta ne čini proleće.
- Pas koji laje, ne ujeda.
- I ćorava koka nađe zrno.

PADEŽI U SRPSKOM JEZIKU DEKLINACIJA IMENICA

Sg. (jedinina)	m. (muški rod) neživo	m. (muški rod) živo	n. (srednji rod)	f. (ženski rod)	f. - imenice ž.roda na suglasnik (konsonant)
nominativ	prozor	profesor	selo	žena	ljubav
genitiv	prozor a	profesor a	sel a	žen e	ljubav i
dativ	prozor u	profesor u	sel u	žen i	ljubav i
akuzativ	prozor /	profesor a	selo /	žen u	ljubav /
vokativ	prozor e	profesor e	selo /	žen o	ljubav i
instrumental	prozor om	profesor om	selo m	žen om	ljubav i(-ju)
lokativ	prozor u	profesor u	sel u	žen i	ljubav i

Pl. (množina)	m. (muški rod) živo i neživo		n. (srednji rod)	f. (ženski rod)	f. - imenice ž.roda na suglasnik (konsonant)
nominativ	prozori	profesor	sela	žene	ljubavi
genitiv	prozor /	profesor a	sel a	žen a	ljubav /
dativ	prozor /	profesor ima	sel ima	žen ama	ljubav ima
akuzativ	prozor /	profesor e	sel a	žene /	ljubav /
vokativ	prozor /	profesor i	sela /	žene /	ljubav /
instrumental	prozor /	profesor ima	selo ima	žen ama	ljubav ima
lokativ	prozor /	profesor ima	sel ima	žen ama	ljubav ima

1. padež – nominativ	pitanje: ko?	šta?
2. padež – genitiv	pitanje: čiji?	od koga? od čega?
3. padež – dativ	pitanje: kome?	čemu?
4. padež – akuzativ	pitanje: koga?	šta?
5. padež – vokativ	dozivanje: hej!	
6. padež – instrumental	pitanje: sa kim?	čim?
7. padež – lokativ	pitanje: gde?	o kome? o čemu?

PADEŽI U SRPSKOM JEZIKU DEKLINACIJA PRIDEVA

- u srpskom jeziku postoji određeni i neodređeni pridevski vid. Neodređeni se koristi samo u predikativu (imenskom delu predikata). Primer: Život je lep.

Sg. (jednina)	m. (muški rod) određeni prid.	n. (srednji rod) određeni prid.	f. (ženski rod) obe vrste prideva
nominativ	lepi	lepo	lepa
genitiv	lep og(a) <i>lepoga (čoveka)</i>	lep og(a) <i>lepoga (sela)</i>	lep e <i>lepe (žene)</i>
	lep om <i>lepom (čoveku)</i>	lep om <i>lepom (selu)</i>	lep oj <i>lepoj (ženi)</i>
akuzativ	lep og(a) i (neživo) <i>lepog (čoveka)</i> <i>lepi (grad)</i>	lep o <i>lepo (selo)</i>	lep u <i>lepu (ženu)</i>
	lep i! <i>lepi (čoveče)</i>	lep o! <i>lepo (selo)</i>	lep a! <i>lepa (ženo)</i>
lokativ	lep om <i>lepom (čoveku)</i>	lep om <i>lepomu (selu)</i>	lep oj <i>lepoj (ženi)</i>
	lep im <i>lepim (čovekom)</i>	lep im <i>lepim (selom)</i>	lep om <i>lepom (ženom)</i>

Pl. (množina)	m. (muški rod) obe vrste prideva	n. (srednji rod) obe vrste prideva	f. (ženski rod) obe vrste prideva
nominativ	lepi	lepa	lepe
genitiv	lep ih <i>lepih (ljudi)*(-a)</i>	lep ih <i>lepih (sela)</i>	lep ih <i>lepih (žena)</i>
	lep im(a) <i>lepim (ljudima)</i>	lep im(a) <i>lepim (selima)</i>	lep im(a) <i>lepim (ženama)</i>
akuzativ	lep e <i>jepe (ljude)</i>	lep a <i>lepa (sela)</i>	lep e <i>lepe (žene)</i>
	lep i! <i>lepi (ljudi)</i>	lep a! <i>lepa (sela)</i>	lep e! <i>lepe (žene)</i>
lokativ	lep im(a) <i>lepim (ljudima)</i>	lep im(a) <i>lepim (selima)</i>	lep im(a) <i>lepim (ženama)</i>
	lep im(a) <i>lepim (ljudima)</i>	lep im(a) <i>lepim (selima)</i>	lep im(a) <i>lepim (ženama)</i>

POSESIVNI (PRISVOJNI) PRIDEVI

Posesivni pridevi u srpskom jeziku se prave od imenica ili ličnih imena, dodavanjem nastavaka:

- OV	uz imenice muškog roda	<i>Ivanov sin. / Ivanov sat.</i>
- OVA	uz imenice ženskog roda	<i>Ivanova ćerka. / Ivanova kuća.</i>
- OVO	uz imenice srednjeg roda	<i>Ivanovo dete. / Ivanovo vino.</i>
za muški i srednji rod.		

(Izuzetak: reči muškog roda koje završavaju na: - č, - ć, - r, - ž, imaju nastavke: **-EV, -EVA, -EVO!**
Primer: detličev kljun, očeva knjiga, zlatarevo zlato)

- IN	uz imenice muškog roda	<i>Anin sin. / Anin sat.</i>
- INA	uz imenice ženskog roda	<i>Anina kćerka. / Anina kuća.</i>
- INO	uz imenice srednjeg roda	<i>Anino dete. / Anino vino.</i>
za ženski rod.		

DEKLINACIJA UPITNIH ZAMENICA: KO? / ŠTA?

nominativ	KO	ŠTA
genitiv	KOGA	ČEGA
dativ	KOME	ČEMU
akuzativ	KOGA	ŠTA
vokativ	/	/
lokativ	KOME	ČEMU
instrumental	SA KIME	ČIME

Primeri:

*Ko je to?
Od koga je pismo?
Kome pišeš e-mail?
Koga si zvao?
/
O kome pričaš?
Sa kim(e) putuješ?*

*Šta je to?
Od čega je kolač?
Čemu se raduješ?
Šta imaš u torbi?
/
O čemu pričaš?
Čim(e) putuješ?*

UPITNE REČI

Čega? (Od čega?)	Čega se plašiš? /	Od čega je ova torta?
Čemu?	Čemu se raduješ? /	Čemu ovo služi?
Da li...?	Da li imaš vremena? /	Da li hoćete kafu?
Do kada?	Do kada imate pauzu? /	Do kada je rok?
Gde?	Gde su ključevi? /	Gde mogu da parkiram?
Kad?	Kad imate pauzu? /	Kad putuješ u Rim?
Kakav /kakva /kakvo?	Kakav je kolač? /	Kakva je njegova žena?
Kako?	Kako si? /	Kako se zovete?
Koga?	Koga vidiš? /	Koga zoveš?
Koja /koji /koje?	Koja je ovo ulica? /	Koje boje je banana?
Koliko često?	Koliko često idete u pozorište?	
Koliko dugo?	Koliko dugo učite srpski?	
Koliko?	Koliko košta ovaj sat? /	Koliko imaš godina?
Kome?	Kome veruješ? /	Kome si to kupio?
Kuda?	Kuda ideš? /	Kuda vodi ova ulica?
Na koga?	Na koga misliš? /	Na koga si besan?
O čemu?	O čemu pričate? /	O čemu razmišljaš?
Od kad?	Od kad učite srpski? /	Od kad živiš u Beču?
Od koga?	Od koga ste dobili cveće?	
Odakle?	Odakle ste vi? /	Odakle duva promaja?
Oko čega?	Oko čega se svađaju Ana i Marko?	
Čim?	Čim sećete hleb? /	Čim putujete?
Sa kim?	Sa kim ideš na ručak? /	Sa kim razgovaraš?
Šta?	Šta je to? /	Što radiš?
Ko?	Ko je to? /	Ko zna odgovor?
Zašto?	Zašto moraš da ideš? /	Zašto pitaš?
Zbog čega?	Zbog čega moraš ići? /	Zbog čega pitaš?

- Osim upitnih reči, pitanja se u srpskom jeziku postavljaju i pomoću upitne rečice **li**, kao i specifičnom upitnom intonacijom bez drugih sredstava : Danas je nedelja?:

Primer: *Imaš li vremena?*   /   *Hoćeš li kafu?*

Vežbe:

a) Postavite pitanje:	(Odgovor)
1. _____ su se oni prvi put upoznali?	(Na odmoru u Grčkoj)
2. _____ idemo na koncert?	(U subotu uveče.)
3. _____ imaš strah od aviona?	(Plašim se visine.)
4. _____ govorite srpski?	(Da, govorim srpski.)
5. _____ radiš u ovoj firmi?	(Od pre dve godine.)
6. _____ imaš pauzu?	(Imam pauzu do 3 sata.)
7. _____ ideš kod doktora?	(Muka mi je i boli me glava)
8. _____ je ona žena?	(To je saradnica gosp.Ilića.)
9. _____ ideš u bioskop?	(Idem sa mojom sestrom.)
10. _____ sečeš hleb?	(Nožem.)
11. _____ ptici služe krila?	(Krila služe za letenje.)
12. _____ je broj tvog telefona?	(Moj broj je:0664/595 55...)
13. _____ se zove onaj čovek?	(On se zove Andreja.)
14. _____ voliš da čitaš?	(Volim da čitam krimi romane.)
15. _____ muziku voliš da slušaš?	(Volim da slušam pop muziku.)
16. _____ imaš godina?	(Imam 27 godina.)
17. _____ ideš na odmor?	(Idem na more,u Grčku.)
18. _____ diskutujete?	(O jučerašnjem sastanku.)
19. _____ je boje tvoj džemper?	(Moj džemper je sive boje.)

20. _____ često jedeš u restoranu?

(2 – 3 puta nedeljno.)

21. _____ broj cipela nosiš?

(Nosim broj 39.)

b) Pronađite pravi odgovor:

1. Sa kim si bio u Beču?
2. Sa kim si se sastao?
3. Čime si pisao zadatak?
4. Kada ne radite?
5. Kako ideš na posao?
6. Kakvu kafu piješ?

- A) subotom i nedeljom
- B) tramvajem
- C) olovkom
- D) sa prijateljem
- E) sa devojkom
- F) sa mlekom, bez šećera

c) Postavite pitanje na označeni deo rečenice:

1. Stevan ide u bioskop **sa sestrom.** _____ ?
2. Putujemo **vozom.** _____ ?
3. Dobio sam poklon **od sestre.** _____ ?
4. Ona pije kafu sa **šećerom i mlekom.** _____ ?
5. Kuvam supu **od povrća.** _____ ?
6. Svakog jutra srećem **Marka.** _____ ?
7. **Svakog jutra** čitam novine. _____ ?
8. Volim **svoju baku.** _____ ?
9. Ovo je **njen** pas. _____ ?

d) Postavite pitanje:

1. Juče je bio ponedeljak. _____ ?
2. Učim srpski već 10 meseci. _____ ?
3. Ivan je u redakciji. _____ ?
4. Mi smo iz Engleske. _____ ?
5. Čekam prijatelja. _____ ?
6. Putujem u Italiju. _____ ?

7. Ne. Stanujem daleko od centra.
_____ ?

e) Instrumental:

1. Hoćete li sa _____ na kafu? (ja)
2. Marija voli da šeta sa _____. (mi)
3. Marko je dobar učenik. Volim da učim sa _____. (on)
4. Ana i Dario putuju na more. Ja idem sa _____. (oni)
5. Možeš li sa _____ na ručak? (ja)
6. Moj tata pije kafu sa _____ i _____. (mleko, šećer)
7. Ona uvek putuje _____. (voz)
8. Jedem špagete sa _____ od paradajza. (sos)
9. On voli supu sa _____, (rezanci)
10. Mama sprema omlet sa _____. (sir)

(sa kim?)

11. Razgovaram sa _____. (brat)
12. Šetate sa _____. (žena)
13. Ona ide u pozorište sa _____. (muž)
14. Lidija ide na more sa _____. (Ivan)
15. On kasni na sastanak sa _____. (devojka)
16. Studenti razgovaraju sa _____. (profesor)
17. Čeka tramvaj sa _____. (prijateljica)

(Čim/e?)

18. Putujemo na more _____. (voz)
19. On ide na posao _____. (tramvaj)
20. Pišem _____. (olovka)
21. Putuju u London _____. (avion)
22. Supu jedemo _____. (kašika)
23. Salatu jedemo _____. (viljuška)
24. Hleb sečemo _____. (nož)
25. U Engleskoj se vozi _____ ulice. (leva strana)
26. Nismo se videli _____. (godine)
27. Čekala je _____ da joj se javi. (dani)
28. Marko je _____ šetao _____, (sati / obala)

f) Vežba padeža:

1. Moja kuća ima nov_____ prozor_____.
2. Uvek hodam sunčan_____ stran_____ ulice.
3. Ne volim da sedim u mračn_____ sob_____.
4. Na jako visok_____ planina_____ skoro uvek ima snega.
5. Diskutujemo o velik_____ problem_____.
6. Učim sa najbolj_____ student_____.
7. Pomogao sam star_____ bak_____ da pređe ulicu.
8. Moraš da ideš dobr_____ lekar_____.
9. Udala se za zgodn_____ momk_____.
10. Sve ide preko moj_____ leđ_____.
11. Hotel „Park“ se nalazi u Njegošev_____ ulic_____, u Beograd_____.
12. Na zabavi sam srela puno star_____ prijatelj_____.
13. Na seminaru sam upoznao puno pametn_____ ljud_____.
14. Moraš da se skloniš sa jak_____ sunc_____.
15. Ja stanujem na drug_____ sprat_____.
16. U glavn_____ grad_____ Austrij_____, živelo je puno poznat_____ kompozitor_____.
17. Dana liči na svoju star_____ bak_____.
18. On sigurno ima pogrešn_____ slik_____ o tom problemu.
19. Vрати mi moj_____ knjig_____.
20. Na svetu ima puno dobr_____ ljud_____.

g) Posesivni pridevi:

1. Ovo su An_____ kaput i Ivan_____ jakna.
2. Da li je ovo Vesn_____ džemper?
3. Goran_____ sin je jako dobar učenik.
4. Maj_____ prijateljica se zove Dana.
5. Željko_____ dete ima 4 godine.
6. Muž_____ auto je noviji od mog auta.
7. Zubar_____ ordinacija je jako moderna.
8. Ivan_____ žena je jako ljubazna.
9. Političar_____ plata je dovoljno velika.
10. Ova devojčica je Matej_____ ćerka.